

Cách khắc phục hiện tượng ngô không hạt

Thời gian gần đây hiện tượng cây ngô không kết hạt hoặc kết hạt rất kém xảy ra ở nhiều địa phương gây thiệt hại cho người trồng, gây lo lắng cho nông dân, gây băn khoăn cho các nhà quản lý, làm đau đầu các nhà khoa học.

Nguyên nhân thì nhiều, ngoại trừ yếu tố do chất lượng hạt giống ra, phần lớn “tội đồ” là do thời tiết và kỹ thuật canh tác không được chú ý đúng mức. Hiện tượng này thường xảy ra trong thời gian 2 tuần trước khi cây trở cờ cho đến khi cây trở cờ, phun râu. Nói cho cùng thì yếu tố thời tiết bất thuận lúc cây ngô trở cờ phun râu mà không thụ phấn, thụ tinh được dẫn đến bắp không hạt cũng là do lỗi của con người không chọn đúng thời vụ gieo trồng cho từng giống cụ thể. Để khắc phục hiện tượng này, Cận tôi đã suy tầm và xin mách nhỏ lại với bà con.

Thời tiết và thời vụ gieo trồng: Trong điều kiện bình thường cờ tung phấn sớm hơn so với phun râu 1-3 ngày và chỉ 2 ngày đầu cây ngô phun râu, hơn 90% số râu được thụ phấn. Giai đoạn trước và trong khi trở cờ nhiệt độ quá nóng trên 35°C, độ ẩm không khí thấp dưới 55%, đất bị khô hạn hay ngập nước hoặc tưới quá nhiều hạt phấn sẽ chết hoặc kém sức sống, râu khô dẫn đến không thụ phấn được.

Ngược lại nếu thời gian phun râu, trở cờ gặp rét, nhiệt độ thấp dưới 13°C, mưa kéo dài cây không tung phấn được do đó cũng khó thụ phấn. Ở nước ta, thời tiết khô và nắng nóng thường xảy ra tháng 3-4 với các tỉnh miền Nam, tháng 6-7 ở miền Trung và tháng 7-8 các tỉnh phía Bắc. Nếu ngô trở cờ, phun râu vào giai đoạn này dễ xảy ra hiện tượng không kết hạt do đó bà con cần tính toán thời gian gieo hạt (theo thời gian sinh trưởng của từng giống) sao cho khi ngô trở cờ, phun râu tránh được thời tiết bất thuận.

Tưới tiêu: Nếu để ruộng bị khô hạn lâu ngày, nhất là thời kỳ trước và trong khi cây trở cờ phun râu 1-2 tuần cây vẫn trở cờ, phun râu nhưng không có khả năng tung phấn, râu khô làm cho sự thụ phấn khó thực hiện do đó bà con cần chú ý giữ đủ độ ẩm cần thiết: không tưới quá nhiều, không để ruộng bị ngập nước, cũng không được để ruộng bị khô hạn dài ngày. Nếu gặp mưa to, mưa dài ngày cần khơi thông mương rãnh để thoát nước nhanh, tránh để đọng nước, úng ngập gây thối rễ, cây không hút thu dinh dưỡng được làm hạt phấn kém sức sống cũng khó thụ tinh, kết hạt được.

Kỹ thuật canh tác: Cần duy trì chế độ phân bón, bón đầy đủ lượng, cân đối các nguyên tố dinh dưỡng, đúng lúc theo nhu cầu của giống và tùy thuộc vào các loại đất tốt, xấu và đặc biệt tăng cường phân hữu cơ khi bón lót, phân lân trước khi trở cờ, phun râu 2-3 tuần và kali sau khi thụ phấn, bắp đã kết hạt nhằm làm cho bắp to hơn, hạt mập hơn, chất lượng tốt hơn. Mật độ gieo trồng có ảnh hưởng lớn

đến sự thụ phấn, kết hạt của ngô. Với các giống ngô lai F1 không nên gieo quá dày (2-3 hạt/hốc) cây sẽ thon, yếu, lá che bóng rợp nhiều, bắp sẽ nhỏ, hạt thừa thớt. Mật độ nên gieo từ 55.000 đến 70.000 cây/ha là vừa.

Phòng trừ sâu bệnh: Giai đoạn trước, trong và sau khi trổ cờ, phun râu nếu để sâu đục thân, đục bắp gây hại ngay dưới lá mang bắp, sâu ăn râu bắp trước khi thụ phấn, sẽ gây khó khăn cho sự thụ phấn, bắp rất ít hạt, thậm chí không có hạt. Thời điểm cờ nhú mà gặp nắng hạn, rầy mềm thường phát sinh, phát triển rất nhanh, chích hút nhựa làm cho cờ bị héo, khô, không tung phấn được. Phòng trừ kịp thời các đối tượng này bằng cách rải thuốc hạt Basudin, Furadan, Regent vào giai đoạn cây có 7-8 lá và trước khi trổ cờ.